

Z ŻYCIA ŚODR

- Powiatowy Konkurs - Wielkanocne stoły
- 2 Podsumowanie projektu PROW
- 3 Szkolenia, konferencje i debaty o ASF, kryzysie na rynku świń
- 5 Podsumowanie szkoleń z zakresu integrowanej produkcji

SPECJALIŚCI RADZĄ

- 6 Zalecane odmiany grochu siewnego w woj. śląskim w 2015 r.
- 8 Świdośliwa, nowy gatunek krzewu
- 10 Zalecenia zoohigieniczne w trakcie wykotów
- 11 Bezbronne małe prosię
- 12 ASF – zasady ochrony świń przed chorobą
- 14 Jak zmniejszyć ryzyko upadków w chowie królików
- 15 Prawo sąsiedzkie

ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJEMY

- 16 Ważne spotkanie z samorządowcami
- 17 Zmiany w przepisach dotyczących wycinki drzew

ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Wnioski o dopłaty bezpośrednie przyjmowane będą do 15 czerwca

18

NOTOWANIA

19 Ceny rynkowe

SYGNAŁY

23 Jubileusz 70-lecia Zakładu Doświadczalnego IZ w Grodźcu Śląskim

24 Seminarium Pszczelarskie

25 Powiatowa Prezentacja Tradycji Wielkanocnych w Opatowie

26 Wsparcie chowu owiec jest koniecznością

DOM I OGRÓD

28 Czarny bez - magiczne lekarstwo

29 Nowalijki - zwiastuny wiosny

30 Potrawy z zielonym groszkiem

32 Arcydziałek lekarski - jak leczy i jak smakuje

Przyjmujemy do druku
REKLAMY, OGŁOSZENIA, ARTYKUŁY
SPONSOROWANE - zgodnie z cennikiem.

Drobne ogłoszenia rolników
zamieszczamy bezpłatnie.

PRENUMERATĘ można zamówić
bezpośrednio w redakcji lub u doradców.

*Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń
i artykułów sponsorowanych.*

*Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania
skróćów i przetwarzania materiałów prasowych.*

Adres wydawcy i redakcji
ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
ODDZIAŁ W MIKOŁOWIE

ul. Gliwicka 85, 43-190 Mikołów, skr. poczt. 85
tel.: 32 325 01 41, 32 325 01 57, fax 32 325 01 44
e-mail: M.Hankiewicz@odr.net.pl

Redakcja:

Maurycy Hankiewicz - redaktor naczelny,
Barbara Gąsiorowska, Karina Kwaśniewska,
Bernadeta Pieter
Fot. na okładce - K. Kwasniewska

ŚODR, nr 4/2015, nakład 2600 egz.

ŚWIDOŚLIWA

nowy gatunek krzewu w uprawie amatorskiej i towarowej

Wiosna – jest tym okresem, w którym rośliny budzą się do nowego życia. Aby nasze działki i ogrody ładnie wyglądały, musimy o nie zadbać a szczególnie na wiosnę. Dlatego, jak tylko pogoda na to pozwala przystępujemy do porządkowania naszych ogrodów, działek. Wykonujemy zabiegi takie jak - przekopujemy i przygotowujemy ziemię pod nowe nasadzenia, cięcie i zabiegi pielęgnacyjne drzew i krzewów, pielęgnujemy trawniki, byliny, przygotowujemy rozsady warzyw i kwiatów oraz sadzimy nowe rośliny, drzewa i krzewy owocowe oraz ozdobne.

W chaosie tych wszystkich prac pielęgnacyjnych w polu, ogrodach i na działkach chciałabym zachęcić do posadzenia i uprawy nowej rośliny jaką jest ŚWIDOŚLIWA OLCHOLISTNA – Amaelanchier alnifolia. Od kilku lat badania nad tą rośliną są prowadzone przez dr hab. Stanisława Plutę w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach. Naturalnym środowiskiem występowania roślin tego gatunku są południowo-zachodnie tereny Kanady i przylegające do nich tereny północno-zachodnich stanów USA. W Europie największe arealy na dzień dzisiejszy są w Finlandii, na Litwie i Łotwie. W Polsce świdośliwa jest jeszcze mało rozpowszechniona, chociaż promocja tej rośliny trwa od trzech lat, ale coraz więcej osób pyta się o nią i chce zakładać plantacje.

Fazy rozwojowe rośliny

System korzeniowy świdośliwy składa się z wyraźnej, dość rozbudowanej szyjki korzeniowej oraz z długich, masywnych poziomych i pionowych rozłogów z rozbudowanym wiązkowym systemem korzeniowym. Świdośliwa może występować w formie krzewu dorastającego do 2-4 m wysokości lub może być szczepiona i wówczas występuje w formie drzewka, krzewu w postaci piennej jak agrest i porzeczka. Wytwarza paki generatywne z których wyrastają kwiatostany, liście i nowe pędy oraz paki liściowe. Pąki kwiatowe zawiązują się w roku poprzedzającym owocowanie na jednorocznych, dobrze doświetlonych pędach. Kwiaty świdośliwy są zebrane w kwiatostany - grona do 12 cm długości, które rozwijają się nieco wcześniej niż liście. Okres kwitnienia trwa 7-10 dni, rozpoczyna się w II połowie kwietnia (po 20-25.IV) i trwa do początku maja. Kwiaty są obupłciowe, jest rośliną samopylną, ale w obecności owadów i wiatru możliwe jest zapylenie krzyżowe. Kwiaty są białe do lekko żółtych i mają słabo wyczuwalny zapach, znoszą wiosenne przymrozki aż do minus 5-7°C.

Owoce świdośliwy olcholistnej są jadalne, soczyste i słodkie. Wyglądem przypominają owoce borówki, aronii, porzeczki czarnej. Pojedyncze owoce przypominają małe jabłuszka lub owoce róży, a na wierzchołku owocu widoczne są suche działki kielicha, będące pozostałością po kwiecie, owoce zebrane w grona. Są kuliste barwy od purpurowej do czarnej z lekkim woskowym nalotem. Wielkość owocu zależy od odmiany i wynosi od 5 do 15 mm, a masa od 0,5 do 1,2 g. Owoce dojrzewają wczesnym latem tj. połowa czerwca - początek lipca, równomiernie, około 40-45 dni, krócej niż porzeczka czarna. Niektóre odmiany są bardzo smaczne, słodkie, soczyste, bardzo dobre do jedzenia na surowo. Cechą ujemną owoców jest ich umiarkowana jędrność, lubią je ptaki dlatego krzewy z dojrzewającymi owocami muszą być skutecznie chronione np. siatką. Owoce świdośliwy zawierają wiele związków chemicznych, korzystnych dla zdrowia człowieka takich jak: kwasy fenolowe, antocyjany, witaminy C, A, B6, B2, E, karotenoidy, błonnik pokarmowy, sole mineralne (potas, żelazo, magnez, fosfor), mają właściwości przeciutleniające.

Sadzenie i pielęgnacja krzewu

Świdośliwa dobrze przystosowuje się i rośnie w różnych warunkach środowiskowych, z wyjątkiem ekstremalnie suchych i podmokłych stanowisk. Co ważne, gatunek ten ma znacznie mniejsze wymagania w stosunku do jakości gleby. Może być uprawiana na glebach lekkich IV-V klasy, jak aronia, oraz mniejszych wymaganiach w stosunku do żyzności gleby niż np. porzeczka czarna, czerwona i od borówki amerykańskiej, która wymaga niskiego odczynu gleby, substancji organicznej i nawadniania. Świdośliwka olcholistna dobrze toleruje gleby lekko kwaśne do lekko zasadowych (od pH 6,2-7,5), ale ogólnie źle znosi zasolenie gleby i obecność słonawej wody. Rośliny cechuje wysoka mrozoodporność.

Świdośliwa znosi spadki temperatury nawet do -30°C, a kwiaty są tolerancyjne na wiosenne przymrozki. Roślina dość dobrze sobie radzi w warunkach niedostatecznej ilości wody, ale jest ona niezbędna w okresie 2-3 pierwszych lat po posadzeniu do momentu gdy rozwinięty system korzeniowy. Brak odpowiedniej ilości wody w glebie w okresie wzrostu rośliny wpłynie na wielkość owocu i plonu. Natomiast nie toleruje nadmiaru wody. Rośliny wówczas słabo rosną i mogą zamierać. Dlatego pod uprawę tej rośliny nie nadają się gleby bardzo zwięzłe, nieprzepuszczające wody lub długo ją utrzymujące, takie jak ciężkie gliniaste, ility, torfowiska i inne, które okresowo podlegają zalewaniu.

Roślina lubi stanowiska o wysokim nasłonecznieniu. Światło wpływa na inicjację pąków kwiatowych, dojrzewanie owoców, w owocach gromadzi się więcej związków organicznych, mają lepszy smak. Podczas sadzenia plantacji zwracamy uwagę na kierunek rzędów północ - południe, co zapewnia w miarę równomierne nasłonecznienie krzewów z obu stron rzędu. Nie należy sadzić w pobliżu dużych drzew, które zacieniają rośliny i pozabawiają je wody i składników pokarmowych przez co jest słabsze zawiązywanie pąków kwiatowych. Ważnym czynnikiem klimatycznym jest wiatr. Wpływa on korzystnie, w okresie dojrzewania owoców, do dobrego przewietrzania krzewu, a po opadach deszczu umożliwia szybsze wysychanie liści i owoców. Zmniejsza to ryzyko porażenia owoców przez choroby grzybowe i sprzyja

jędrności owoców. Chociaż ogólnie rośliny są odporne na choroby i szkodniki, nadają się zatem do uprawy ekologicznej. Młode rośliny należy posadzić w dołkach z substratem torfowym co 0,8-1 m (słabo rosnące odmiany) lub 1-1,5 m (silnie rosnące) do poziomu korzeni i dobrze przydeptać, podlać i zagarnąć pulchną ziemią. Podlewanie po posadzeniu jest konieczne, aby rośliny dobrze się ukorzeniły. Wiosną należy przyciąć pędy na 1/3 długości (3-4 pąki od ziemi) aby krzew lepiej się rozgałęził. Można też przyciąć roślinę w drugim roku, tak żeby krzew miał 10-15 pędów. Po trzecim roku, kiedy świdosiłwa zaczyna owocować należy utrzymać wysokość roślin cięciem na poziomie 2-2,5 m, żeby owocowanie rozłożyło się na całej długości pędów. Świdosiłwa jest rośliną długowieczną owocującą przez 20-30 lat. Na plantacjach towarowych zalecana gęstość sadzenia to ok. 2500 roślin/ha, w rozstawie do zbioru kombajnowego 4,5 x 0,75-1,0 m (zaleca się sadzenie 3-5 odmian na dużych plantacjach towarowych - zapylenie krzyżowe).

Owoce można zbierać, wykorzystując kombajny do zbioru porzeczek. Świdosiłwa plonuje od 3-4 roku, a pełnię owocowania uzyskuje w 6-7 roku po posadzeniu. Można wtedy uzyskać 10-15 ton owoców z hektara. Na plantacjach towarowych zaleca się sadzenie kilku odmian w zależności od terminu kwitnienia, dojrzewania i zbioru owoców. Do polecanych odmian należą **Honeywood** - charakteryzuje się późnym kwitnieniem, nierównomiernym dojrzewaniem owoców w gronach, przeznaczona do uprawy amatorskiej i towarowej oraz „PYO” („zbierz sobie sam”), **Martin** - owoce dojrzewają równomiernie, mają wspaniały smak, **Smoky** - owoce dojrzewają równomiernie, smak owoców słodki, średnio wczesna, **Thiessen** - odm. wczesna, wysoka plenność, mało odrostów, nierównomiernie dojrzewa, smak

owoców dobry, głównie polecana do uprawy amatorskiej i „PYP”, **Elizabeth** - odmiana średnio wczesna, plenność średnia, owoce dojrzewają równomiernie, doskonały smak, polecana dla amatorów i „PYO”.

Walory użytkowe

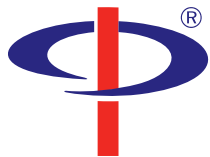
Owoce świdosiłwy olcholistnej ze względu na wczesną porę dojrzewania, łatwość produkcji i wysokie walory zdrowotne, mogą poszerzyć gamę owoców jagodowych produkowanych w Polsce. Na pewno będą wykorzystane jako owoce świeże, a także jako półprodukty - koncentraty, mrożonki, lub przetwory gotowe jak dżemy, soki, napoje, dodatki do jogurtów i lodów. W Kanadzie z owoców świdosiłwy produkuje się również suszone owoce (jako rodzynki). Należy pamiętać, że owoce świdosiłwy powinny być zagospodarowane po ich zbiorze tak szybko, jak to tylko możliwe.

Dodatkowym walorem tej rośliny jest, że wiosną bardzo ładnie kwitnie, a jesienią bardzo ładnie liście przebarwiają się na złotożółty kolor i jest bardzo dekoracyjna w ogrodach, parkach. Można z niej stworzyć bardzo ładne szpalery, żywopłoty, osłonić działkę od sąsiada.

Na podstawie:

1. S. Pluta, E. Żurawicz, D. Kucharska, „Świdosiłwa olcholistna (Amelanchier alnifolia)”. Działkowiec, nr 08.2013
2. Strony internetowe: ogrody-pl.com; farmer.pl; szkolkarstwo.pl

Kamila Szlenkier, ŚODR w Częstochowie
Fot. P. Bielecki - Instytut Kwaciastwa

PUŁAWY

www.pulawy.com

**NAWOZY Z PUŁAW
POTĘGA URODZAJU**

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Krzanowicach
ul. Cegielniana 1, 47-470 Krzanowice
tel. 32 410 80 27

e-mail: skr.krzanowice@gmail.com
www.skrkrzanowice.pl

